

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU LAP,

a gazdasági egyesület, vidéki- és városi négylet s a Szamos-Tisza hat közlönye.

<p>Megjelenik: Hetenkint egyszer Kedden.</p> <p>Szerkesztői iroda:</p> <p>Kiadó-hivatal hová a hirdetések és előfizetési pénzek utasítandók: templom-utca 518 sz.</p>	<p>Előfizetési feltételek: Helyben egész évre 4 ft. fél évre 2 ft. Házhöz hordva, vagy vidékre postán, egész évre 4 ft. 50 kr., fél évre 2 ft. 25 kr.</p> <p>Egyes szám ára: 10 ujkr.</p> <p>Kovács Márton felelős szerkesztő s kiadó.</p>	<p>Hirdetések ára: hasábos gármondsor egyszeri hirdetésnél csak 6 kr. kétszerinél 5 kr. Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. A nyilt térben a háromhasábos gármondsor beiktatási díja 20 kr.</p>
--	--	---

I. KÖRÖZVÉNYEK

a megyei hatóságtól.

965/1865

A krasznaközi járás IV-ik kerület szolgabirójának folyó hó 5-én 235 sz. a. kelt jelentése szerint, Kovács György D. apáti lakos, folyó évi január 28-án Ombod községben többemagával elutazván, azon idő óta haza nem tért, s holléte nem tudatik.

Mint hogy az e tekintetben folyamatba tett vizsgálat folytán, azon gyanu merült fel, hogy említett Kovács György, halálát vagy véletlenül, vagy szántsándékosan a Szamos hullámaiban találta fel.

Felhívatnak az illető Szamos melletti község előljárói, miként ha e hullája, a Szamos folyóból netalán kifogatnék, arról ide haladéktalanul jelentést tegyenek, hogy a hulla netalán még lehető orvosi bonczoltatása iránt intézkedni lehessen.

Említett Kovács György magas és nyulánk termetű, erős testalkatu, mint egy 30 éves, barna haja, hosszú képi, fekete bajszu, ugyanolyan színű oldal szakálu, sárga szemű, hosszas óru, ösmertető jele, jobb kezén kisujjának első izülete hiányzik.

Szatmártt, 1865. márt. 13.

987/1865

A nagybányai járás főszolgabirójának f. hó 6-án 26. B. a. kelt jelentése szerint, Babosán Kosztán görbedi lakos kezén f. hó 3-án három darab valószínűleg lopott lovak találtak.

Ezekközül egy darab 9—10 éves fekete szőrű, csillagos homloku, háta nyeregöréses, bélyegtelen közép nagyságu 26 fra becsült herélt ló.

Második 10—11 éves fekete szőrű hátulsó balsódorán ösmertelen bélyegű, hátán nyeregörés, mind két oldalán hám töréstől közép magasságu kopott szőrű herélt ló, 20 fra becsülve.

Harmadik darab 6—7 éves fekete szőrű, hátulsó ballába csuklóból balkörmű, bélyegtelen, jobbrahajlott nagysórényű közép magasságu herélt ló, 20 fra becsülve.

Miis oly megjegyzéssel tétetik ezennel közhírré, miként a lehető tulajdonos a kérdéses lovakhoz tulajdoni jogát, említett járás főszolgabirója előtt, annyival is inkább mielőbb beigazolni el ne mulassza, minthogy nem jelentkezés esetére, azok folyó évi april 10-én Dobrácsapátiban, nyilvános árverés után elfognak adatni.

Szatmártt, 1865. márt. 14.

A szamosközi járás IV-ik kerület szolgabirójának f. hó 4-éről 153 sz. alatti kelt jelentése szerint, Récese község birója f. évi február 15-én Fehér-gyarmati cs. kir. adóhivatalból lett hazatérte alkalmával, e következő tárgyakat vesztette el.

Récese községet érdeklőleg:

Egy darab 140 ftról szőlő államkölcson kötelezvényt fizetési ivvel.

1865. évi fizetési naplót.

1861. évi alkotmányos adóról szőlő nyugtát, és ennek beszédési naplóját.

Csaholez községet érdeklőleg:

Két darab 1864. és 1865. évi adóbefizetési iveket.

Mintegy 12 ivből álló birtokváltozáshoz szükséges jegyzőkönyvnek való iveket összevaratlan.

Egy szék kendőt.

Egy bieskát.

Miis oly megjegyzéssel tétetik ezennel közhírré, miként a kérdéses holmik netaláni feltalálás esetére, említett járás szolgabirójának lesznek átadandók, hol is a találó részére 2 ft. jutalom biztosított.

Szatmártt, 1865. márt. 14.

717/1865

Szabolcsmegye 1-ső alispáni hivatalának f. hó 8-ról 757 sz. a. kelt átirata szerint, a megye néhány községeiben uralgott keleti marhavész — kivéven Püspök-Ladány községet — f. év január hó 21-én tökéletesen megszűnővén, s a közlekedés megnyitvatván, a nyír-bátori és kis-várdai járásban eső vásáros helyeken, és Nagykálló városában a marha vásárok tartása, a rendőri szabályoknak fentartása mellett engedélyeztetett.

Miis ezennel közhírré tétetik.

Szatmártt, 1865. febr. 25.

1047/1865

Szatmármegye járvány főbizottmányának f. hó 8-án 43 jfb. szám alatt kelt átirata szerint, a nevezett járvány főbizottmány területén, (Szatmár, Középszolnok, Krasznamegyék, s Kővárvidék kapitányságban) a keleti marhavész teljesen megszűnővén, a szarvasmarhákali közlekedés helyreállítottatván, s a baromvadászok tarthatása megengedtetett.

Miis ezennel közhírré tétetik.

Szatmártt, 1865. márt. 13.

4099/1865

A krasznaközi járás főszolgabirójának folyó hó 12-én 52. B. szám alatt kelt jelentése szerint, Böhler Borbála s Mária erdődi

lakosok háza, folyó hó 5-én éjjel, ismeretlen tettesek által felveretvén, abból e következő tárgyak oroztattak el:

1. Kézpénzben 2 db. 5 ft. és 20 db. 1 fitos bankjegy 30 ft.
2. 12 párna, kanavác ezihával 40 ft.
3. 4 dunyha boritékkal, kettőnek kék, kettőnek veres csikkal 20 ft.
4. 8 Vászon lepedő, egy vásári 8 ft.
5. 2 Abrosz, egyik sáhos másik pamut 4 ft.
6. 2 Kávészín kartonruha 4 ft.
7. 2 db. kék pamut ruha 4 ft.
8. Egy tarka kanavác szoknya 3 ft.
9. 1 tarka szoknya 3 ft.
10. 3 db. kék szoknya 9 ft.
11. 6 db. kék pamut kötő 6 ft.
12. 2 posztó reki 10 ft. 50 kr.
13. 16 db. női ing 16 ft.
14. 6 ünneplő ingvál 3 ft.
15. 8 db. karton kendő 4 ft.
16. 6 pár kés, villa, 6 db. bádóg evőkanál — 69 kr.
17. Két tekeres sárga viasz gyertya 1 ft.
18. 3 db. kötvény, a károsok nevére szőlő 20 ft.

Összesen 186 ft. 19 kr.

A tettesek négyen voltak, s egy közülök nő lehetett, mert utánok három boeskor-nak s egy női esizmának nyomai fedeztettek fel, s a szökési irányt Madarász község fele vették, honnan gyanitólóg Szatmár, Zsadány vagy Dob felé húzódtak.

Miis oly megjegyzéssel tétetik ezennel közhírré, miként valamint a tettesek, ugy a kérdéses holmik netaláni feltalálására vezethető adatok, említett járás főszolgabirójához lesznek bejelentendők.

Szatmártt, márt. 17. 1865.

1090/1865

1862-dik éyben tűz által sujtott s elszegényedett jánki gör. Cath. lakosság által félben elkészített gör. Cath. templom felépítése tekintetéből, említett Egyház hivék által, egy havi idő tarlamra, e megye területén, könyöradomány gyűjtésre kért engedélyt e megye hatóság által megadtván, a könyöradomány gyűjtésével Dorogi Mihály, Vitsotka Mihály, Zelenka György s Bordás György elmitett lakosok lettek megbizva.

Miis a lehető visszaélések tekintetéből, ezennel közhírré tétetik.

Szatmártt, 1865. márt. 18.

KÖNYÖRADOMÁNYRAI FELHIVÁS
a szomszéd mármarosmegyei inséggel
küzdők részére.

A derék Mármarosmegye azon lelkes fia s leányai, kik a közelebbi múlt évben alföldi inséggel küzdött testvéreink szükségek enyhítésére szinte elsőként nyitották meg hazafias résztvevő baráti keblöket, s tettekben, és pedig valódi tettekben mutatták be a közös hazának a testvériség valódi példányát, azon lelkes honfiak és leányok mondom, most megfosztva a múlt évi zordon időjárás által minden lehető érleli szerek-től, s távol, mintegy elszigetelve az emberbarátoktól, az éhhalál iszonyu veszélyével küzdenek, jajgatnak, sirnak s esengve kiáltanak könyör segélyért Magyarhon minden vidékéhez. Iszonyu itt a szükség, s ennek következtében a szenvedés. Ime mint hiteles adatok után tudjuk, e szerencsétlen emberbaráink 1/3-a bár birtokos, kétségbeesve, s aggodalmakkal néz a titokteljes jövőre, mert nem képes kiszámítani szenvedő családjára naponta kenyerét. 1/3-a tovább birtokos és vagyonnélküli oly munkás osztály, mely munka hiányba lévén, a kétségbeesés borzasztó hangján kiált segélyért. 1/3-a végre birtokos és vagyon nélküli az a munkaképtelen rész, mely még a boldogabb időben is a szánakozó emberbarátok könyöradományából tartta fenn nyomorult életét.

Mélyen tisztelt honfitársak! gondoljunk e rémes helyzetre, s ne több hanem csak negyvennyolcz órára képzeljük magunkat ebbe. Gondoljuk fel, hogy az ily helyzetben nyújtott adomány, mi jól esik a szerencsétlen szenvedőnek, s Isten előtt mi kedves azoknak áldozata, kik azt a kegyelet oltárára viszik; s e meggondolástól indítva, siessünk a fenyegető veszély enyhítésére, a meleg részvét s szeretet leghatályosabb adójával. Hozza minden ide a segélyezési oltárhoz annak egy részét, bármi legyen is az, mivel Isten a múlt évben bőséggben megáldá. Így meg lesz mentve szép Hazánknak

ez észak bérézei közt települt nemes népe, és mi, kik könyöradományainkat az inséget szenvedők segélyezésére eljuttatjuk, örömtelven tekinthetünk szét az inségek leveret se-regén, mert az emberi kötelesség legszentebb adójával beszámoltunk a szeretett Hazának, eleget tettünk öntudatunknak, s nem vádolhat senki, hogy az éhhalállal küzdő szomszédink testvéreinkért nem tettük meg mind azt, mit a testvériség legszentebb érzete parancsol, a köz haza nagy érdeke pedig, minden esetre el vár.

Kelt Szatmárt mártius 4. 1865.

Gyene Károly,
 mint a mármarosi ins. segély. köz. szat-
 marmegyei biz. Elnök.

HELYBELI HIREK.

* Zombori Gedő tanár, ki mióta lapunk vezetésétől teljesen visszavonult, több önálló művet írt, „uttörők“ czimű politikai regényéből, lapunkban is fog mutatványt közölni.

* Mi Szatmáriak nem igen bírnak egy-letli szellemmel, ezen érdek, (hogy többet ne emulitsünk) gőzmalom, takarékpénztár kére-
 lünk életet a kölcsönös szövetkezéstől; a mivel bírnak, az is a haza nagy része előtt ismeretlen, Czélszerű lenne, ha p. o. Cassi-
 nónk s gazdasági egyletünk a jelesebb hon-
 fiakat tiszteletbeli tagoknak megválasztva fel-
 hívná létezésére és működésére a közfigyel-
 met.

© A lelkes Sz. Németi ref. egyház boldogult lelkészének az által akar legméltóbb emléket emelni, hogy egy nevével nevezendő árva-házi alapot gyűjt. Legyen a közbuzgalom és Isten áldása a nemes törekvésen.

* Mármarosi szűkölködő testvéreink számára bizottmányilag felhatalmazott Gyene Károly által kibocsátott ívek, ugy hisz-
 szük a közrészvét élénk nyilatkozatával fog-
 ják megörvendeztetni a buzgó ügy kezelőt.

© Az irodalom iránti kötelességünknek

tartjuk lapunk olvasóit az „Ország tükre“ nagy képes lap pártolására felhívni. E lap mind tartalmát mind képjeit tekintve, a kül-föld legszebb lapjaival a versenyt kiállja, s a legszebb magyar lap. Ára csak 10 forint egész évre; szerkesztője Gyárfás Ferencz, szép készületű írónk, néhány évvel ezelőtt gr. Teleki Domokos titoknok volt.

© Kérjük a hatóságot intézkedni, hogy a sorompók éjle egészen lecsatoltassanak. A múlt éjle a sétatérnél egyik közmunkás honfitársunk nejét szinte elsodorta a lánec, minthogy a lovak, a lánec csak félig lévén lecsatolva, alatta a sötétben keresztül mentek.

ISKOLAI JELENTÉS.

A szatmári prof. nőnevelde első félévi közvizsgáját az intézet helyiségében e folyó év mártius 23-án fogja tartani, melyre és hová a t. szülek, rokonok, hatóságok és ügy-barátok tisztelettel meghívattak.

Kezdeté 8 órakor.

Szatmárt, 1865. márt. 10.

Az igazgatóság.

FOLYTATÁSA

a Kölesey szobor és könyvtárra tett adakozásoknak.

- 221. Szatmárvárosi műkedvelők . . . 600 ft.
 - 222. A szatmarmegyei ifjuság a ká-
 rolyi vigardából 45 ft.
 - 223. N. Kende Lajosné a leleplezési
 bálból 2 ft.
 - 224. N. Kende Zsigmond 10 ft.
- Könyvtárnok Erasmus és Melancthon könyveit s a parkhoz díszfalat.

ÜZLET.

Mártius 15-én.

A szatmári piacra behozott termények ára köblönkint következők voltak: Tisztabuza 4—4 ft. 40—80 k. Kétszeres 3 ft. 60—30 kr. Rozs 2ft. 30—40 kr. Árpa 2 ft. 40—60 k. Zab 1 ft. 10—20 kr. — Tengeri 2 ft. 20 k. 3 ft. 10 kr. Kása 5 ft. 60—40 kr. Paszuly 8 ft. 10—40 kr. Krumpli 1 ft. 20—50 k. Aszu szilva 9—9 ft. 40 kr.

TÁRCA.

KIVÜL ÉS BENN...

Czudar idő van ott kívül.
 Zug a szélvész kegyetlenül.
 De ide benn minden jól van:
 ... Feleségem mellettem ül.

Ablakomat eső veri,
 Eső és hó öszve vegyül;
 Fel sem veszem hadd essék ott,
 ... Feleségem mellettem ül.

Járhatatlan rossz az ut is,
 Csak a vad jár most, egyedül;
 Mit bánom én? a rossz utat,
 ... Feleségem mellettem ül.

Nem vágyódom most sohá,
 Mert nem vagyok már egyedül,
 S legboldogabb itthon vagyok,
 ... Feleségem mellettem ül.

Csordultig van keblem tele
 A boldogság érzetétül,
 Ábránd helyett itt a való:
 Feleségem mellettem ül...

Tóth János.

A HÓS SZÉKELY LEÁNY.

Történeti kép múlt időből.
 Írta Bocskai Pap Lajos.
 (Vége.)

III.

Beköszöntött a komor tél, fagyával, hó zivataros napjaival, s mintha a nagytermészet működésével kedvezni akarna a duló

had célzásainak, oly nagy mértékben ontá a havat, hogy a gyémesi határon alig volt egy két harcós, ki őrizte volna a passust; a javanép haza ment a meleg kemence mellé, sánta, nyomorék, lusta emberek állítottak fel vigyázókul, azok is fegyvertelen kiéhezett napszámosok voltak.

A czirkáló őrzáratok nem hatoltak tovább Kománfalvánál. Moldvában a vajda emberei pedig szépen elhazudták a dolgot, a balga nép el hitt mindent, jót, rosszat egyaránt.

Sándor János uram nyugodtan kelt s feküdt, nem gondolván a veszélyre, mely oly közel volt hozzá.

A tatár vezér megtudván, hogy Csikban rendezett fegyveres erő nincsen, megindítá nagy táborát a csiki székhelyek kirablására; a végső falunál Kománfalvánál megállott, előcsapatait a falu alatt táborba szállítá.

A havason Sándor János uram juhái legeltek egy jámbor oláh pástorsága alatt, ki esendes nyugalommal elnézte a tatárok közeledését gondolkozván: vajlon mit akarhatnak ezek? e nagy hófúvás s örökös zivatar között csak nem háboruszkodnak? nem ment el az eszök tatár uraméknak; de midőn látta, hogy ezeknek csakugyan kedvök jött az egyszer az idővel és körülménnyel mit sem gondolni, eszébe jutott „hogy jó volna gazdijának a kiadott parancs szerint jelentést tenni, mert hát ha elhajtják a juhokat s ő mikép fog azokról számolni.

Ilyen becsületes szándékkal megindult az oláh, bojtárjaira bizván a nyáját, hogy csak téregessék utána Szent-Mihály fele a juhakat, mert alig ha baj nem lesz, ő pedig siet jelentést tenni otthon.

A szegény oláh lélekszakadva érkezék

Szent-Mihályra, késő este volt már az idő, kegyetlen téli hidegestve, a tiszta ég boltján a szelid hold uszott, bágyadt fényvel világítva a földre s a szegény juhászra, ki ugyan csak törte a havat és sietett czélja felé; a sápadt hold fényjénél ijesztőleg hatott reá a földön lerajzolt saját árnyéka, hátra hátra nézett a félénk babonás oláh, vajlon nem jön-e a tatár utána, hogy valahogy előbb ne járna mint ő, a rossz hirt megviendő.

Végre megérkezett a vándor Sándor János uram kapujába, nem kellett kopogtatni nunt a féle jó magyar ur kapuja tárva volt. A cselédi lak előtt megállott, betekintett az ablakon, hogy mit csinálnak a cselédek, hát látja, hogy kukoricza fosztás mellett vid dalokat énekelve mulatnak, nem gondolva semmi veszedelemről.

A béresek, lovászok, inasok, belsők, szolgálók, ugyancsak hasitják az ismeretes székely népdalt:

Ugy meg vagyok buval rakva
 Mint a teleklávi mak-fa,
 Azon is csak egy van rajta
 Még is meghajlott alatta.

Én el megyek, te itt maradsz,
 Tőlem több panaszt nem hallasz
 Ugy el megyek valamerre,
 Hogy a hajam is lóg bele.

Ugy el megyek meglássátok,
 Hogy híremet sem halljátok;
 S mikor híremet halljátok,
 Holt híremet olvassátok.

Az oláh elhallgatta a dalt, szörnyüképen csudálkozva a cselédek széles jó kedvén akkor, midőn az ellenség a falu alatt van.

Képzeletében már a háta megett vélte a tatárokat, kétségbeesve beordit az ablakon: Itt a tatár! jön a tatár! azzal lélekszakadva

fut a kastély felé, hol még nagyvilágításban látszottak az ablakok.

A cselédek megrémülve puskához, kardhoz; a leányok rokkához, seprűhöz kaptak, kik a mit talált hirtelenében, s kirohantak a nyullá vált oláh után fenyegető szitkok, káromlások között üzve, kergetve; az oláh pedig szentül hitte, hogy azok a kik nyomában vannak bizonyosan tatárok.

Az ur épen reudes szokása szerint lefekvés előtt kezét mosta midőn az oláh rémleres képpel az ajtót felnyitá s beköszöntött.

— Domnye seu ladetye.

Az ur egyet hmegetett reá.

— Uram! végünk van, itt a tatár! nem birt szöllani többet, az ijedség és fáradság miatt kimerülve fuldoklott a szegény kétségbeesett oláh.

Sándor János uram ki fut a folyasóra, nem lát semmit; le megy a cselédek közé, kéri hol a tatár? azok kaczagva elbeszéli hogy valami esintalan ember, talán az udvarak közül bekiáltott az ablakon „itt a tatár;“ ők esinálták a lármát, midőn a pajkos farkót kergették, de szerencséjére el hordta az inát.

Az ur megfenyegette cselédjeit, hogy másszor lármát ne üssenek, s ha valaki olyan bolondot talál kieresztani száján akár tréfából, vagy ijesztgetési kísérletből, el kell fogni, s egyenesen ő hozzá juttatni

Sándor János uram vissza ment szobájába, el is felejtkezve a juhászról, ki még akkor is ott térdelt s hányta a keresztet.

— Hát téged ki az ördög hozott ide? riadt az oláhra Sándor János.

— Itt a tatár! jön a tatár! fuldokolt a juhász.

Sándor János haragra gyuladt, neki rohan a kétségbeesett oláhnak, s azon vizes tenyérral köszöntésül jól képen tisztelé.

— Ne, szedtevette ilyen s olyan oláhja, mint megijeszi a becsületes embert, hogy merted oda hagyni juhaimat, micsoda bolond ember rémesztett el he! lódulj előlem lélek bestye oláhia, mert úgy a másik képedre huzok, hogy vacsoránál éred Pilátust.

A szegény oláh állott, mintha földhöz lenne szögezve, alázatosan mondá, hogy ő saját két szemével látta a tatárokat Kománfalva alatt.

— Visszalóduzsz juhaidhoz gyáva ember, köszönd hogy jobban meg nem verlek, kiálta az oláhra Sándor János.

Az oláh egy „hiszek egyet“ és „egy miatyánk“-ot eldömvén megfordult.

— Te bolondos oláh, jegyezd meg jól magadnak, hogy ha valami beítés lenne is Moldvából, azt nekem elébb kellene tudnom, mert mindenütt erős őrizet van a tatárokon, bizonyosan képzelődöttél, vagy a szemed káprázott, kiálta a távozóra Sándor János.

Az oláh el hagyta a kastéjt, s ment vissza, merről jött, gondolván, hogy hátha igaza lehet urának, hogy a szeme hibás, s nem láthatta meg a hegyekről tisztán, kik lehetnek azok? osztán meg nem is jó mindjárt megijedni az embernek, csak azzal járt jól, hogy jobban ki nem kapott.

Körül csendes volt minden. A hold lassan uszott pályáján, halvány fényvel világítva az éjeli vándorlóra; a csillagok ragyogtak, az oláh a havasok felé haladt csendesen.

IV.

Másnap reggel jó hajnalban megkondultak Szent-Mihály falu harangjai, vést hirdetve. A harangok zognak, a nép pedig ordítja: „Itt a tatár, jön a tatár!“

A kétségbe esett nép ide s tova futkossott az utcákon, igyekeztek féltőbb kincseiket megmenteni. Itt fut az anya, mind két karján ártatlan kis gyermekével... Ott kosikba, szekerekbe fogják a lovakat a jobb módúak, fölraják féltőbb kincseiket s fut-

nak a dühös ellenség kegyetlenségei elől... Amott egy csoport nép fegyverezi magát, az nem akar meg futni, nyugodtan várja az ellent, a győzelmet, vagy a dicső halált.

Sándor János uram a tegnap estveli catastropha után esőndesen pihent ágyában, eszeágába sem gondolva a szerencsétlenséget, mely oly közel volt hozzá.

A zajt, a zibongást hallotta, de a néhez álom el nyomta, s azt hitte hogy álmodik, midőn neje sikoltva tör be alvó szobájába.

— Ébredj férjem, szívem, édes uram! ébredj! itt van a tatár!

Sándor János uram almodja, hogy az oláh most is azt mondja: „itt a tatár,“ felugrik nagy mérgesen s magaelőtt látja nejét összekulesolt kezekkel s föl dult vonásokkal.

Kinnt azt udvarra tört tatárok egetverdeső zsbajja hallatszott.

Sándor János uram dörzsöli szemeit, az álomképek elmosódnak, az ablakhoz fut s látja, hogy a szegletes fejű s majom ábrázatu vad csoport, vért szomjazva ádáz haraggal omlik a tornáczba.

Egy pillanat s fölesattan az ajtó kilenc és Sándor János uram dühös tatárok által látja magát körül vétetve, kik nem a legbarátságosabb kéz mozdulatokkal adják tudtul, hogy ő fogoly.

A tatár vezér mondja embereinek, hogy kötözzék meg a férjet és a nőt.

A nő leborul a tatár tiszt lábaihoz, könyörög férje életéért és irgalomért, ígér aranyat, ezüstöt, ékszereket, egész vagyonát ajánlja a szabadságért.

A tatárt nem hatja meg a nő ígérete, könnyei, rimánkodó szavai, a férjet megkötözzék s bilincset vernek lábára.

Sándor János uram egész odaadással hagyja magát meglánczoltatni, tudja, hogy megérdemli e büntetést, mert nem hitt embereinek, az igazat mondók szavainak, eszébe jutott a juhász, kivel oly méltatlanul bánt az igazmondásért. Eszébe jutott Apor István, kinek fejével állott jól, hogy Szikba hírnél-tatárok nem jönnek, inkább szeretett volna meghalni, mint a törvény szigora előtt pelengérré állíttatni.

Nagy lelki kinokat állott ki a fő ur, fájt lelke; a szegény s a bánat jobban égette azt, mint kezét a bilincs.

Sándor János uramat nejjével együtt elhajtották tatárfogságba.

Ez alatt égett a falu, raboltak a tatárok, felkutattak minden házat, elvittek mindent a mi vihető volt.

* * *

Egy szegény székely háza előtt állapodott meg a duló csorda. Darabideig gondolkoztak, be menjenek-e, vagy csak egyszerűen kanócot vessenek a rozszant tetőre. Négy tatár azonban vállalkozott, hogy ők még is csak szétnéznek, hátha lenne valami zsákmány, férfi vagy leány.

— Rosz akaratú, gonosz szívű tatár, menj e szent helyről, ne fertőztesd meg pokoli léheletteddel e csendes ház nyugalmát; ha átlépted küszöböt, élve vissza nem térsz, ott talárod sirodát. Itt lakik Erős Judit a székely hős leány, kinek halál van írva homlokára, kezében az enyészet romboló menyköve, szemében véres bosszu ég, szaladj... szaladj pogány! ne lépd át e szent helyet.

A pítvarban a vén székely áll őrt ősz fittű nejjével, kezeikben öldöklő acél fénylik. Bent a szobában egyetlen leányuk Judit, fényesen kiköszörült baltát szorit erős kezében, mellette jegyese az ifju Bálint áll, mint hős a csata végperczében, életét kedveséért feláldozni készen rendületlen nyugalommal, midőn meghallá a tatárok beütését, azonnal nézett jegyese s annak szülői-

nek védelmére, hogy együtt meneküljenek, vagy együtt haljanak meg.

A négy tatár átlépte a küszöböt, tusára kelnek a pítvarban, a vén székely súlyos csapásai alatt csakhamar halva lőn kettő. Ordítva szalad vissza az életben, de sebekkel rakott két tatár, mutatva a sebhelyeket vér ivó társainak. Egy percz alatt száz meg száz tatár lepte meg a házat s udvart. Záporként röpültek a nyilak a szűk ablakon a szobába, az ablak üveg karikái esőrpölvé verődtek a földre, s mint áradat omlott a sok tatár az ősz rémre, ki nejjével vakmerő elszántsággal küzdött, mint telbőszült oroszlán, a győzelem végre a tatáraké lőn, sebekkel megrakva bilincsbén hever a vén székely nejjével.

E perczben mint öldöklő angyal repül ki a szoba ajtaján Erős Judit s mint villám csap a rablókra le, nyomban utána Bálint, öldöklő vasával aprítva a pogányt. A hős leány egy maga kilencz tatárt vágott le éles baltájával, jegyese ugyanannyit küldte a másvilágra, midőn egy nyil szivét furta keresztül s holtan ragyott Judit lábaihoz.

A székely leány végső erejét összeszedve rohant ellenfeleire, a tatárok kiáltják adja meg magát, mert az erőnek ellen állani nem lehet, a hős leány tajtékzó ajakkal kiáltja: megöltétek jegyesemet, apámat, anyámat, itt halok meg, de pogány fertője nem leszek, azzal snjtott jobbra balra.

Nem sokáig tartott már a viadal, a hős leány lankadni kezd, s egy irtóztató csapás által jobb karja a földre hull, ekkor másik kezébe ragadja baltáját, s addig viv, míg vére elfolyván; kedveseivel osztozék a halálban.

Ilyen hölgy vala Erős Judit, méltó — hogy a honért öltet áldozó lelkesek közt örökre fenn maradjon áldott emléke.

* * *

A tatárok a szomszédfalvakat ki zsákmányolván, sok fogollyal, temérdek hadi zsákmánnyal visszamentek.

A foglyok közt volt Sándor János uram feleségével, Cserei Mihály nagy anyja Apor Ilona, Apor István testvér néneje, ki nagy békességes türéssel szenvedte szomorú rabságát, igaz keresztyén hittel vigasztalta fogoly társait, hogy a jó Isten, ki reájuk mérte a büntetést, kiszabadítandja egykor.

A hetven éves agg nő, az ut fáradalmi s a sok szenvedés miatt megtörve, halálos betegségbe esett, s megis halt egy tatárnő gondviselése alatt, ki bizott, hogy minő nagy summa pénzt fog majd kapni gazdag rokonaitól, de midőn látá, hogy meghal, odahagyá a rosz szívű tatárnő, holt testét kivitték a mezőre s temetetlen hagyák.

A kegyes asszonynak világ szerint e lőn jutalma, ki jobbsorsra leendett érdemes.

Egy év múlva megszabadult Sándor János szomorú rabságából, Apor István nagy summa pénzen váltotta ki, és szenvedéseinek jutalmul visszahelyezé előbbi méltóságába.

MI A KÖLTŐ?...

Rácz Mihály barátomnak ajánlva.

Mi a költő?... szellem szikra!
Mely az istenség kebléből
Száll a földre, hogy daloljon
Múlt, jövő és jelenről!...

Mi a költő?... égő gyertya!
Mely másoknak ad világot,
És dalának zengzetével,
Tette hívja a világot!...

Szívedben is ott a szikra,
Az istenség szent szikraja;
Ömlezd dalba ércményed
En hallgatni fogok rája.

Erdey István.

HIRDETÉSEK.

Haszonbéri hirdetemény.

Alantírotnak a nagypeleskei határon 650 holdat tevő tagos birtoka f. é. Szent György naptól 6 egymásután következő évekre haszonbérbe kiadandó lévén, mely birtokhoz a nagypeleskei regálé 1/3 része is járul, s a közös legelőbeni joga, a haszonbérleti szándékozók eziránt Nagypeleskén tulajdonos Pika Miklósnál értekezhetnek.

3-5

197/1865 B.

Arverési hirdetemény.

Avasujfalusi lakos Balta Mihály Zongin néven az avasujfalusi tjkönyvben 188 sz. alatt álló ingatlanokra nézve, második árverési határnapul folyó évi mártius 31-ke a helyszínére Avasujfaluba Füzetvén; azzal tétetik közhírré, hogy a venni szán-

dékozók az árverési feltételeket Szeőke Kálmán járási szolgabírónál megtekinthetik. Kelt Szatmármegeye tiszékének Szatmáron 1865-ik évi február hó 15-án tartott üléséből.

Sümeghy másodalispán.

Hirdetemény.

Mely szerint ezennel közhírré tételik, hogy Avasujváros m. városa és Egyháza javadalmához tartozó 4 pár kövü vízi malma, több hold szántóföldjei s kaszáló rétfjeivel, továbbá: A.-ujvárosban évenként tartandó 3 országos vásárja, mint szinte egy malom-kő bányája -- három egymásután következő évekre, a legközelebbi igérőnek folyó évi márt. hó 26-án a helyszínén arverés útján kiadatik. Az árverezni szándékozók 10% bánt pénzelt ellátva meghívattak. Kelt Avasujvárosban 1865-dik év február 25-én. Kovács Gyula, jegyző.

2-2

608/1864 tk.

Hirdetemény.

Fodor József és neje Kozma Zsuzsána szatmári lakosoknak, a szatmárvarosi 50 sz. tjkben 474 sz. házastelkük Berman Ignác felperes javára, 110 ft. s járulékaik erejéig bírói árverésen eladni rendeltetvén, e végett első határnapul f. évi april 23-ik napja, második határnapul pedig május 29-

ik napja, mindenkör d. u. 3 órkor a helyszíre kitűzetnek.

Az árverési feltételek az e város tkönyvi irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szatmárvaros tiszéke mint tkvi hatóság 1865. február 4-én tartott üléséből.

2-5

NASCH és WEISS,

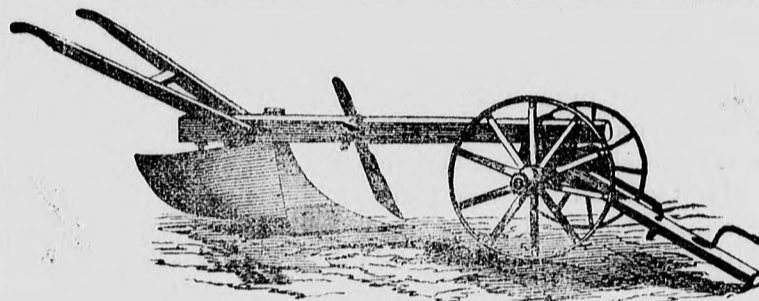
bizományi, szállítmányi és termény-üzlete Nagy-Károlyban,

ajánlja magát a t. cz. közönség s különösen a birtokos és kereskedő urak figyelmébe, teherszállításra a bel és külföld minden irányában.

Megvásárolnak mindennemű terményeket a legillendőbb áron, s bérmentett levelekre e tekintetben legkészségesebben nyújtanak minden lehető felvilágosítást.

Nálók folytonosan kaphatók a közkedvességű

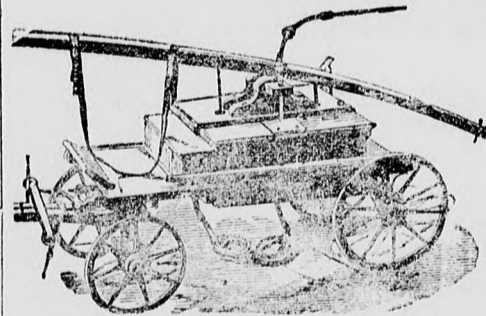
Vidats féle gazdasági eszközök.

ngymint: **ekék, rosták**, s általában minden ösmertebb s használatban lévő **gépek**, melyek a gyárrali összekötítés folytán, a pesti árak szerint -- csupán a szállítási költségek hozzá adásával -- számíttatnak.

Ugyanottan vagyon a soproni és bécsi kir. szab.

TÜZOLTÓ KÉSZLETEK és HARANG GYÁR országos fő ügynöksége.

1-3

Mely gyárból tűzoltó gépek különféle alak és szerkezettel és vasalványos szivattyuk szivárványozott esővekkal, ugy különösen a legfinomabb ércvegyületekből készült, zenészeti összhangzással bíró harangok ajánlhatók, melyekre nézve a gyár jószág és tartósság tekintetében 5 évi kezességet vállal, s kész azonkívül ilyeneket egy és két éves részlet fizetésekre is kiszolgáltatni.

Ajánlja továbbá

BESCHÖRNER A.M. és TARSA

bécsi es. k. kiz. szabad. első érc-koporsó gyáruknak nálóklévő rak-tárát, mely cikkek alakjuk, esinosságuk s olesóságuknál fogva, a fából készült koporsókat mindenestre felülhaladják.

Végre készek a fentirttak minden bár mi cikkek s bár mi bel és külföldi gyártmányok beszerzése, vagy eladására vállalkozni. Midőn ezen sokoldalú üzletet a t. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlanák, előre biztosítanak minden t. cz. vevőt vagy megrendelőt, a legpontosabb, jutányos és készséges szolgálatról.

1011/1865

Hirdetemény.

Zsadány községben a Homoród vizen álló elavult hidnak újbóli elkészíttetése, melyhez a költség előirányzat szerint következő anyagok szükségeltetnek.

Darab száma	A darabok megnevezése	Hossza	Vastagsága
40	Czövek a két parthoz	3 0/2	10 1/2"
14	Czövek négy szárnyhoz	2 1/2 0/	10 1/2"
4	Hidlécz a belső hidlábakhoz	3 0/2	6 1/2"
6	Süveg fa	4 0/2	12 1/2"
2	dt.	3 0/2	12 1/2"
2	dt.	1 1/2 0/	12 1/2"
8	Nyereg fa	5 0/2	12 1/2"
8	dt.	1 1/2 0/	12 1/2"
8	folyó gerenda	3 0/2 5/2	12 1/2"
4	folyó gerenda	3 0/2	12 1/2"
10	Palló közfa	3 0/2	8 1/2"
20	Karoszlop	1 1/2	8 1/2"
4	dt.	1 0 1/2	8 1/2"
6	Kar süvegfa	3 0/2	7 1/2"
22	Kar heveder	2 0/2	6 1/2"
40	dt. kötésnek	3 1/2	5 1/2"
18	Palló foglalónak	2 0/2	8 1/2"
100	Hiddeszka	2 0/2	4 1/2"
24	Vas sról 5 font. összesen 1 mázsa 20 font		
50	Vas szeg 2 1/2 font. összesen 1 mázsa 23 font		
50	Vas szeg 2 font. összesen 1 mázsa		
16	Vas kapocs 2 font. összesen 32 font		

és a munkabér a szükségelt napszámason kívül:

	ft.	kr.	ft.	kr.
65	Folyó ül hídvezék 10 1/2 vastag, üle	80	32	—
18	Folyó ül hidlécz 6/6 vastag, üle	50	9	—
135	Folyó ül süveg nyersfa és folyó gerenda 12 1/2" üle	4	153	—
50	Folyó ül palló fa 8 1/2" üle	80	24	—
18	Folyó ül Karoszlop 8/8" üle	80	14	40
94	Folyó ül karsüveg, heveder és kötés, üle	60	36	40
36	Folyó ül palló foglaló 8/8" üle	60	21	60
32	Négyszög ül hidpallózat, üle	4	50	48
	Az óeska hidnak elbontása, czövekek kihuzása és a czöveket verő gép hozzáadása			50

összesen 408 ft. 40 kr

számíttatott fel, f. évi mártius hó 20-dik napjának d. e. 10 órájában Zsadány községben tartandó árlejtés útján fog a vállalkozóknak átadni.

Kiemeltetik, hogy a fa anyag kifaragatlanul, természetben fog a vállalkozónak Zsadány községben rendelkezése alá bocsájtatni, úgy azon határidőt, mely alatt a hid elkészítendő, mint a vállalkozó bérének kifizetésére kitűzött határnapokat, az árlejtési feltételek foglalják magukban. Az árlejtésben részt venni kívánó vállalkozók 10% bántpénzzel lássák el magukat.

Szatmárt, 1865. márt. 15.

Szatmármegeye első alispánja Cseh.

Nyomatott Kovács Mártonnál Szatmáron 1865.